

Tereza Sinigalia (prezentarea monumentului)
Vlad Bedros (notarea programului iconografic)

Mănăstirea Moldovița

Ridicarea noii biserici a mănăstirii Moldovița de către Petru Rareș, în 1532, după cum spune pisană de piatră din exterior, pentru a înlocui vechea ctitorie a străbunicului său, voievodul Alexandru cel Bun, distrusă în împrejurări necunoscute, reprezintă un act suplimentar de marcă a autorității fiului natural al lui Ștefan cel Mare, după construirea propriei necropole de la nou-refăcută biserică a mănăstirii Probota. Prima biserică a mănăstirii Moldovița, așezământ menționat într-un

document din 1410, se păstrează astăzi sub forma unei ruine pe malul pârâului Moldovița, la câteva sate de metri de biserica actuală. Era de mici dimensiuni, construită din piatră de carieră, după un plan triconc. Arheologii au găsit în preajma ruinei resturi ale unui decor pictat figurativ.

Biserica lui Petru Rareș, închinată Bunei Vestiri, este tot de tip triconc, dar cu dimensiuni și o structură mult mai ample decât vechea biserică; între naos și pronaos a fost introdusă o gropniță, deasupra căreia, ca și la biserica mănăstirii Humor se află o tainiță, iar la vest de pronaos a fost construit un pridvor deschis, tot după modelul de la Humor, chiar dacă puțin diferit ca formă și ca boltire. Turla zveltă se ridică deasupra naosului prin intermediul arcelor moldovenești, iar deasupra pronaosului aproape pătrat (în plan) a fost construită o calotă pe al cărei intrados apare o boltă stelată, cu 8 colțuri rezultată dintr-o încrucișare de arce cu muchii în relief.

Cronologia frescelor de la Moldovița rămâne indiscutabilă, anul 1537, menționat de o inscripție votivă pictată deasupra trecerii dintre nartex și gropniță. Ansamblul mural oferă vizitatorului o imagine destul de diferită față de cea existentă la celelalte biserici bucovinene. Observația privește atât unele aspecte iconografice particulare de detaliu, cât mai ales aspectul plastic al picturilor: un desen cu un contur ferm, care delimitează siluetele, și mai ales o cromatică mai vie, păstrată mult mai bine, cu asocieri îndrăznețe, cu o dominantă de pământuri (roșu, galben, mai puțin verde), combinată cu albastru și adaos de alb strălucitor de var. Scenele se desfășoară pe un fundal de albastru întunecat, virat uneori spre cenușiu la interior, sau spre violaceu la exterior datorită factorilor de mediu care au acționat în timp asupra picturii.

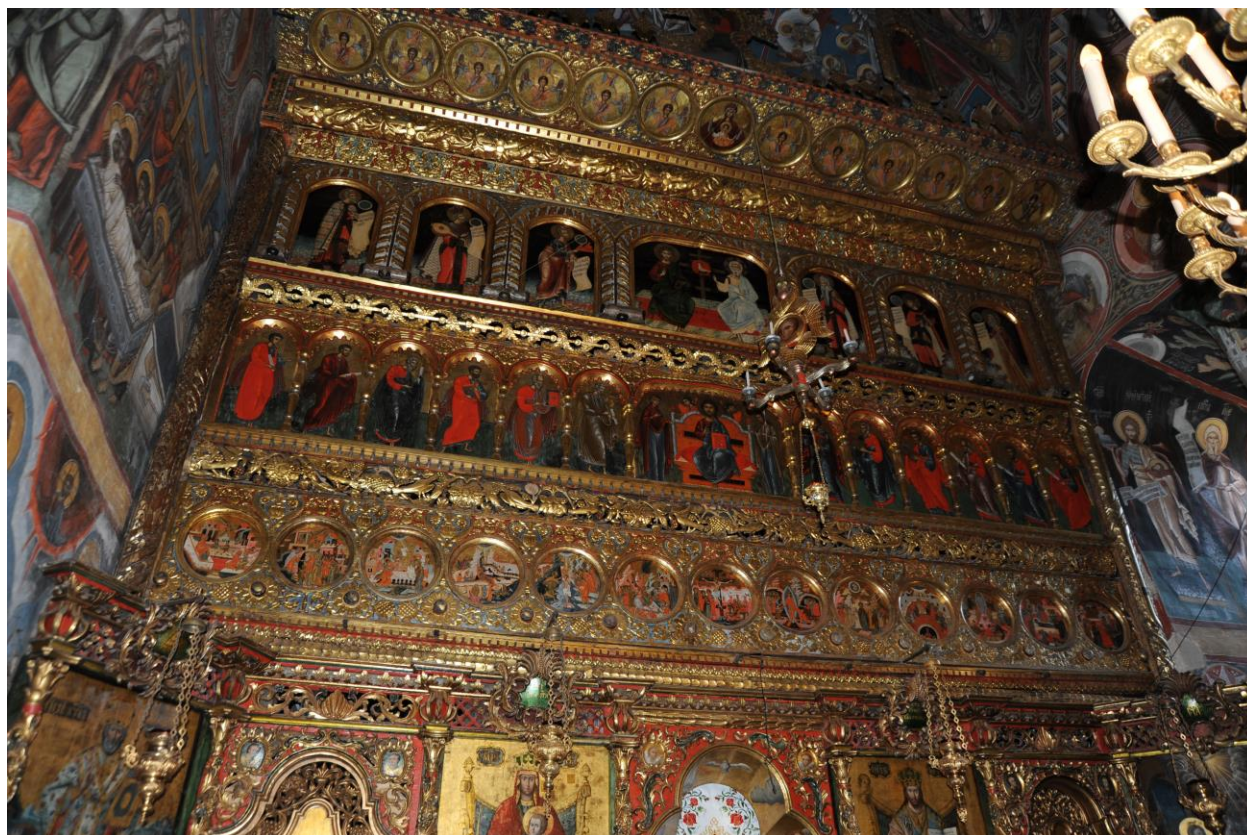
Pantocratorul, foarte bine păstrat, domină din înălțimea turlei întregul naos. Pe tambur, registre de *Îngeri*, *Prooroci* și *Apostoli* se înșiruie până la nivelul arcelor piezișe, al pandantivilor mici și al lunetelor, care marchează „bolțile moldovenești”. Tematica lunetelor și a pandantivilor mari nu diferă de ceea ce întâlnim la majoritatea bisericilor pictate în vremea lui Petru Rareș: *Buna Vestire*, *Nașterea lui Hristos*, *Prezentarea la Templu* și *Botezul*.

O neobișnuită suită de „icoane”, cuprinzând portrete de *Sfinți Mucenici*, pictați în cadrul unor rame, prinse cu o agățătoare de un cui – după un sistem vechi balcanic –, este pictată la baza turlei. Variația aceasta aduce accente colorate puternice și o multitudine de chipuri căutat individualizate, mai cu seamă tinere.

Un alt element care particularizează biserica mănăstirii Moldovița este schimbarea structurii compoziționale a semicalotei altarului: *Fecioara cu Pruncul venerată de Arhangheli* nu mai apare strict în această formulă. Locul celei de a doua perechi de Arhangheli este luat de *Sfinții Ioachim și*

Ana, părinții Maicii Domnului, ceea ce plasează Moldovița într-o poziție singulară în Moldova. Ca și la Probota și la Humor, în cheia ferestrei din axul estic a fost pictat *Mielul*, imaginea jertfei euharistice, dar și a lui Hristos cel înviat. Același *Miel*, cu aceleași conotații, este pictat și la exterior, în același loc, în ideea unei unități a mesajului picturii murale, folosind o anume corespondență între interior și exterior. Cu privire la iconografia sanctuarului, trebuie insistent menționată amplasarea rarei teme *Hristos-Anapeson* în axul absidei, ca punct de convergență pentru seria de ierarhi; în mod straniu însă, ei țin evangheliile închise. Ordinea lor este, dinspre nord spre sud, următoarea: Sf. diacon Ștefan, Sf. Ghenadie, Sf. ierarh Leontie, Sf. Spiridon, Sf. Vlasie, Sf. Grigorie, Sf. Ioan [Hrisostom]; Sf. Vasile cel Mare, Sf. Athanasie, Sf. Macarie, Sf. Chiril, Sf. Dionisie, Sf. Ignatie, Sf. diacon Prohor.

Între altar și naos, bogatul iconostas aurit, recent restaurat, poartă pe spatele Crucii care îl încununază anul 1602. Din aceeași perioadă datează și icoanele, cu excepția celor din registrul împărătesc, care sunt de secol XVIII.

Pictura naosului este dominată de marele ciclu al *Patimilor lui Hristos*. Dimensiunile relativ mari ale bisericii au permis desfășurarea acestuia pe suprafețe mai întinse, ceea ce nu este însă mereu în favoarea unei coerențe mai mari a compozițiilor tratate în frize continue, în care fiecare episod

evangelic este pictat strict în continuarea celui anterior, fără cezuri. Și aici unele detalii rețin atenția: pe peretele de vest, deasupra obișnuitei secvențe în care guvernatorul Ponțiu Pilat își spală mâinile în semn de neimplicare în condamnarea lui Hristos la moarte, pictorul a reintrodus cele două personaje principale, Hristos și oficialul roman, într-o compoziție mică, independentă, în care cei doi par antrenați într-o discuție particulară, fără legătură cu tumultul tragic și cu agitația scenelor din jur. O altă scenă are un fel de detaliu mai puțin sever în contextul ciclului despre care vorbim. Este vorba despre *Împărțirea hainelor lui Hristos*, în care foarfeca enormă din mâna unuia dintre personaje trimite la text, dar amplifică nemăsurat semnificația gesturilor, inclusiv în raport cu zarurile rostogolite pe masă. *Răstignirea* are multe puncte comune cu cea de la Probota, plecând de la amploarea compoziției, prezența și dispunerea personajelor principale, dar și a celor secundare – *Simbolurile Legii Noi și vechi* din preajma crucii, *Moise* ce se întoarce cu spatele la aceasta. Dar, tot în relație cu crucea, tradiționalul *craniu al lui Adam*, înmormântat chiar sub locul pe care va fi înfiptă Crucea mântuirii și primind sângele scurs din rana picioarelor lui Hristos, este înlocuit cu un bust al primului om, ca o figurare mai clară a relației dintre cele două personaje.

Primul registru de jos, cel al *Sfinților Militari*, este întrerupt, ca de obicei în Moldova, de *Tabloul votiv al familiei lui Petru Rareș*. Compoziția este cea obișnuită, dar grafismul caracteristic ansamblului de la Moldovița introduce o nota de uscăciune în grupajul de familie, care îi cuprinde pe Domn, pe Doamna Elena și pe cei doi fii mai mari, Iliș și Ștefan, ale căror nume sunt menționate în inscripția de la partea superioară.

Cercetătorii au discutat destul de mult despre prezența gropniței în biserica de la Moldovița, care, deși ctitorie domnească, nu a fost gândită de a fi și necropolă pentru familia domnitorului, ce ridicase cu această destinație biserica Sf. Nicolae a mănăstirii Probota. Singurul mormânt din gropniță este cel al episcopului Efrem de Rădăuți, adăpostit sub un arcosoliu, mort în 1620, personaj important care a construit clisiarnița și zidul de incintă al mănăstirii Moldovița.

Pictura din gropniță se supune practic unei singure teme majore, Menologul (Calendarul anului bisericesc), care însă nu începe în această încăpere, ci în pronaos. În camera mormintelor sunt ilustrate lunile de sfârșit ale acestuia. Primele 6 luni sunt pictate, zi cu zi, pe registre care evoluează circular, al căror început este pe peretele de est, marcat de o semilună. De pe calota centrală a bolții pronaosului privește *Maica Domnului*, ridicându-și brațele a rugă, într-un gest similar cu al Fiului pe care îl poartă în fața pieptului. Patru *Sfinți Melozi* ocupă pandantivii, iar cele *Șapte Sinoade Ecumenice* partea superioară a pereților.

Întregul pridvor, de la nivelul bolților pana la baza peretelui de est și parțial pe cei de sud și de nord este dedicat ilustrării *Judecății de Apoi*, amplă, detaliată, destul de asemănătoare cu cea de la Humor, dar particularizată prin câteva detalii și prin elemente de stil.

Aceleași particularizări stilistice și de detalii ne întâmpină la exterior, unde regăsim pictura foarte bine conservată pe peretele și pe absida de sud și pe jumătatea de miază-zi a absidei altarului. Pe restul pereților și pe turlă ea este erodată, pe alocuri până la stadiul în care face imposibilă descifrarea iconografiei. Intrarea de pe sud în pridvor este străjuită de o parte de victoriile *Sfinților Militari*, iar de cealaltă de cele 24 de strofe ale străvechiului *Imn Acatist* (sec. VI), imn închinat Maicii Domnului. Primele 12 strofe amintesc momente din viața Fecioarei și a Copilului Iisus, de la Buna Vestire (primele 4 secvențe) până la *Prezentarea* la Templu, iar următoarele 12 sunt sugerări ale unor invocări de nuanță mistic-poetică, care îi preamăresc pe Maica Domnului și pe Hristos. Ca și la bisericile Probota, Humor, Baia, Sf. Dumitru din Suceava și Arbore, Imnul se termina cu scena Asediul Constantinopolului, considerată de unii cercetători a da cheia semnificației întregii picturi exterioare din Moldova.

Alți cercetători, fără a nega caracterul militant, antiotoman, al acesteia, marcând pe plan politic și spiritual un moment de cumpănă în care se afla Moldova, îmbogățesc sensul acestor picturi prin introducerea și a unei alte componente, care le plasa tot în contemporaneitate, dar în contextul unei reacții la pericolul spiritual reprezentat de mișcările protestante europene, tot mai apropiate de hotarele țării. *Asediul* de la Moldovița este cel mai bine păstrat.

Scena se află pe primul registru de jos, sub ferestrele pronaosului, având între ele frumoasa *Glorificare a Maicii Domnului*. La stânga, se află *Cetatea Constantinopolului*, înconjurată de ziduri, la adăpostul căroră, Împăratul, Patriarhul și poporul poartă în procesiune icoanele făcătoare de minuni (*Mandylionul*, *Fecioara cu Pruncul*) menite să apere orașul. Apărătorii creștini, călări, ies din cetate pentru a se confrunta cu numeroșii atacatori, în timp ce tunurile acestora țintesc orașul. Tot foarte bine păstrat este și Arborele lui Iesei, compoziție de un decorativism accentuat, rezultat din pictarea pe fondul albastru a unor vrejuri unduitoare înflorite, care pornesc din corpul lui Iesei. Pe corole sunt *plasate personaje individuale sau scene din Vechiul Testament ori din cel Nou*, care se referă direct sau indirect la nașterea lui Hristos din seminția regelui David, fiul lui Iesei.

Ca și la celelalte biserici cu picturi murale exterioare înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial, decorația celor 3 abside a fost dedicată ilustrării amplei compoziții intitulate *Rugăciunea Tuturor Sfinților*, ca un omagiu adus acestora în calitate de mijlocitori pe lângă Hristos, spre care se îndreaptă

procesiunea lor, ordonată pe 4 registre (*Profeți, Apostoli, Mucenici, Călugări*). Cum biserica este închinată Bunei Vestiri, o parte din fațada de nord a fost rezervată secvențelor din *Viața Sf. Ioachim și Ana*, părinții Mariei, ca și *Copilăriei* Maicii Domnului. Pe jumătatea cealaltă a fațadei au fost ilustrate scene din *Predica Apostolilor* și moartea martirică a celor mai mulți dintre ei.

Pe latura de nord a incintei se află clisiarnița, cea mai veche construcție de tip monahal conservată întreagă în Moldova, servind ca loc de păstrare a tezaurului și arhivei mănăstirii, acum adăpostind la parter un muzeu, cu câteva piese remarcabile: un văl liturgic brodat din timpul lui Ștefan cel Mare, jilțul lui Petru Rareș, icoane, cărți vechi, dar și un obiect contemporan, un Măr de aur, trofeu internațional acordat Moldovei pentru calitatea serviciilor turistice acordate în anii '70 ai veacului trecut.

Un zid de incintă de piatră, cu turnuri de colț și turn de poartă puternic a apărut timp de veacuri mănăstirea. Spre exterior, marea arcadă a porții poartă *Stema Moldovei*, înconjurată de un arc cu motive decorative de inspirație populară, sculptate în piatră.

PROGRAMUL ICONOGRAFIC

I. Absida altarului

în conca absidei:

1. Maica Domnului (мѣр ѿ) cu Pruncul (їс хс), arhanghelii Mihail (м) și Gavriil (г), Ioachim (їоаким) și Ana (анна)

medalioane la baza imaginii Maicii Domnului din concă:

2. Sf. Polieuct (сѣѣ полевкта)
3. Sf. ier. Epifanie (сѣѣ епифаніе)
4. Sf. ier. Pangratie (сѣѣ панкратіе)
5. Sf. ier. Gherman (сѣѣ герман)
6. Sf. ier. Nifon (сѣѣ нѣфон)
7. Mandylyon (în centru)
8. Sf. ier. Teofilact (сѣѣ теѣфилакт)
9. Sf. ier. Leon (сѣѣ лѣва)
10. Sf. ier. Leontie (сѣѣ лѣонтіе)
11. Sf. ier. Meletie (сѣѣ мелетіа)
12. Sf. Ermoghen (сѣѣ ермогена)

registrul mediu al absidei de est:

13. Paza mormântului (коѣстоѣіе) (partea stângă a registrului)
14. Învierea lui Hristos (въскрѣсеніе хѣѣ) (partea stângă a registrului)

15. Împărtășirea Apostolilor: „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu” (пріймѣте и дите се єс
тѣло мое) (partea stângă a registrului)

16. Mielul lui Dumnezeu: „Iată Mielul lui Dumnezeu” (сие агнецъ вѣѣ) (centrul registrului)
17. Împărtășirea Apostolilor: „Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu” (пїете ѡт неж
вѣси се єс крѣвь моя) (partea dreaptă a registrului)
18. Cina cea de Taină (таинна вечерь)(partea dreaptă a registrului)

19. Spălarea picioarelor (омивеніє) (partea dreaptă a registrului)

proscomidia:

20. Viziunea sf. Petru al Alexandriei (сѣѣ петръ александръскі); Iisus Hristos (їс хс) (nișa proscomidiei)

21. Maica Domnului (мѣр ѿ) cu Hristos (їс хс) în mormânt (în nișa adiacentă)

registrul inferior al hemiciclului absidei altarului (de la nord la sud):

- 22. Sf. Ștefan (сѣѣ стѣфан)
- 23. Sf. ier. Ghenadie (сѣѣ гѣнадіе) cu Evanghelia închisă
- 24. Sf. ier. Leontie (сѣѣ лионтие) cu Evanghelia închisă
- 25. Sf. ier. Spiridon (сѣѣ спѣрыдон) cu Evanghelia închisă
- 26. Sf. ier. Vlasie (сѣѣ власіе) cu Evanghelia închisă
- 27. Sf. ier. Grigorie (сѣѣ грѣгоріе) cu Evanghelia închisă
- 28. Sf. ier. Ioan [Hrisostom] (сѣѣ грѣгоріе) cu Evanghelia închisă

29. Anapeson (centrul registrului inferior al hemiciclului absidei altarului)
30. Sf. ier. Vasile (сѣты васіліе) cu Evanghelia închisă
31. Sf. ier. Athanasie (сѣты аѳанасіе) cu Evanghelia închisă
32. Sf. ier. Macarie (сѣты макаріе) cu Evanghelia închisă
33. Sf. ier. Chiril (сѣты кірыль) cu Evanghelia închisă
34. Sf. ier. Dionisie (сѣты дионисіе) cu Evanghelia închisă
35. Sf. ier. Ignatie (сѣты игнатіе) cu Evanghelia închisă
36. Sf. Prohor (сѣты прохор)

diaconicon:

37. Întâmpinarea Domnului (їс хс) de către dreptul Simion (с҃ѣ сїмѡн с(т)ар(є)ць) (nișa diaconiconului)

38. Sf. Tarasie (сѣѣ тарасіе) cu Evanghelia închisă

39. Sf. Ambrosie (сѣѣ...ѡросиѣ)

medalioane ale arcului triumfal, rândul de est:

40. Prorocul Ezechiil (ѡзекиил): „...”

41. Prorocul David (identificat după costum): „...”

42. Prorocul Moise (моисѣ): „...”

43. Tronul Hetimasiei (în centru)

44. Prorocul Aaron (арон): „...”

45. Prorocul Solomon (соломон): „...”

46. Prorocul Isaia: „...”

medalioane ale arcului triumfal, rândul central:

47. Ap. neidentificat

48. Ap. neidentificat

49. Ap. Petru (пѣт)

50. Iisus Pantocrator (їс хс ѡ пантократор) cu Evanghelia închisă (centrul arcului)

51. Ap. Pavel (пав)

52. Ap. Matei (мѣѡ)

53. Ap. neidentificat

medalioane ale arcului triumfal, rândul de vest:

54. Mironosițele la Mormânt

55. Schimbarea la Față (прѣѡвращеніе хвѡ)

56. Iisus Hristos Cel Vechi de Zile (inscripție în greacă: їс хс ѡ παλεος τον ιμερον) (centrul arcului)

57. Înălțarea lui Hristos (въскресеніе хвѡ)

58. Duminica lui Toma.

II. Naos

calota turlei:

1. **Iisus Hristos Pantocrator** (ѿ ѿ) cu evanghelia închisă, într-o slava cu 8 colțuri și puteri cerești. **Inscripția** circulară în jurul calotei cupolei cu imaginea Pantocratorului conține textul slavon al Rugăciunii de sfințire a Cinstitelor Daruri din *Liturghia Credincioșilor*: *Победную песнь поюще, вопиюще, взывающе и глаголюще: "Свят, Свят, Свят Господь Саваоф, исполнь небо и земля славы Его (?), Осанна иже въ вышних! Благословен грядый во имя Господне, осанна иже въ них!"* (rom.: *Cântare de biruință cântând, strigând, glas înalțând și grăind: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin este cerul și pământul de slava Lui (?)! Osana întru cei de sus! Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!*).

tamburul turlei:

2. a, b, c: **Puteri cerești.**
3. **Proroci**; în axul de est: **Ioan Botezătorul Înger al pustiei.** Urmează, în dreapta lui, de-a lungul perimetrului tamburului turlei: profeții **Aaron, David, Daniel, Isaia, Ioel, Iacob, Amos, Elisei, Sofonia?, Miheia, Ilie, Zaharia, Ghedeon, Iezechiel, Ieremia, Solomon, Moise, Melchisedec.**
4. **Apostoli (din cei 12 și din cei 70)**; în axul de est: **Petru și Pavel.** De-a lungul perimetrului tamburului turlei urmează (din dreapta lui Pavel și până în stânga lui Petru): **Matei, Luca, Andrei, Vartolomeu, Filip, Andronic, Aristarh, Irodion, Arhip, Olimpian, Herm[es] sau Herm[as], Amp[lie], Stahie, Linus¹, Codrat, Toma, Iacov, Sila sau Silvan, Marc, Ioan.**

pandantivii mici ai turlei naosului:

5. **Îngeri** purtând globuri cu monograma lui Hristos.

¹ Papă al Romei.

timpanele și intradosurile arcelor mici ale tamburului turlei,
la nord-est

6. Timpan: **Buna-vestire** (вѣговѣщ...). Maica Domnului (мѣр ѿѿ).
7. Intrados centru: **Cel Vechi de Zile** în slavă, cu **Iisus Emanuel** în brațe; din slava „Paternității” descinde spre Maica Domnului din Buna-vestire o rază cu **columba Duhului Sfânt**.
8. Intrados versant: Prorocul **David** (давид): „...” (разг/на вѣ/ златиѿ/т ана/ниѿ) .
9. Intrados versant: Prorocul **Solomon** (соломон): „Scoală-Te, Doamne, într-o odihnă Ta” (вѣс/крни/ гѣ вѣ/ покрѣи/ твои), Ps. 131: 8.

la sud-est

10. Timpan: **Nașterea Domnului** (рождѣство хѣо). Maica Domnului (мѣр ѿѿ); Iosif (іосиф)
11. Intrados centru: 2 **înger**i care deschid o slavă din care o rază descinde asupra Pruncului din Naștere.
12. Intrados versant: Prorocul **Moise** (моиси): „Rug cu foc” (кѣпи/на ѿг/нем/ несѣ).
13. Intrados versant: Prorocul **Isaia** (исаіа): „Clește tainic” (клѣ/ще та/иствѣ/ на и ка).

la sud-vest

14. Timpan: **Întâmpinarea Domnului** (срѣтєнїє). Maica Domnului (мр ѿϥ); Iisus Hristos (їс хс); Prorocița Ana: „Acest prunc” (сѣи/ мла/ден/чь · ѡ/тъи), Lc 2: 34 .
15. Intrados centru: **Iisus Emanuel** într-o slavă cu 8 colțuri.
16. Intrados versant: Prorocul **Sofonie** (софонїє): „Să pomenească numele Tău în veac” (помѣ/на имѣ/ твоє/ въ вѣ).
17. Intrados versant: Prorocul **Daniil** (данїїл): „Tu ești muntele din care...” (ти є/сї го/ра ѡт/ неїа).

la nord-vest

18. Timpan: **Botezul Domnului** (βѣѡѣвленїє). Iisus Hristos (їс хс); Ioan Înainte-mergătorul (ΙΩ<ANNΗΣ> ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, Ἰωάννης Προδρόμος): „Cel ce vine după mine a fost înaintea mea” (Ο ΟΠΙΣΩ ΜΟΥ ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΕΜΡΟΣ, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν), In 1: 27, 30.
19. Intrados centru: 4 **îngeri** într-o slavă din care o rază cu **columba Duhului Sfânt** coboară peste Hristos din scena Botezului.
20. Intrados versant: Prorocul **Ieremia** (єремиа): „...”, (прѣ/слав/на гл/шѣс ѡт/ тебе).
21. Intrados versant: Prorocul **Zaharia** (захарїа): „Pe Tine sfeșnic de aur” (се/ свѣ/шник/ зла/ вєс).

baza turlei deasupra pandantivilor mari:

22. Imagini de sfinți mucenici, zugrăviți în cadrul unor icoane simulate, „prinse cu agățătoare” de cuie pictate.

în axul de est: **Mandyliion**. Urmează: **Mamant** (сѣго мѣка мамантъ), **Vavulie** (сѣго мѣка вавуліе), **Autonom** (сѣго мѣка аутонома), **Trofim** (сѣго мѣка трофмь), **Calistrat** (сѣго мѣка калістратъ), **Ciprian** (сѣго мѣка кѹпріанъ), **Vah** (сѣго мѣка вакха), **Sergiu** (сѣго мѣка сергіе), ?, **Ioan?** (... іоанъ), **Tarah** (сѣго мѣка тарьха) , **Andronic** (сѣго мѣка андронікъ), **Carp** (сѣго мѣка карпа), ??, **Ghervasie?** (сѣго мѣка герва), **Aithala** (сѣго мѣка айфала), **Iosif** (сѣго мѣка іюсифа).

pandantivii mari ai turlei naosului:

23. Evanghelistul **Luca** (λδκ'): „Pentru că mulți s-au străduit” (ποη/εже/δбо/мно/си на), Lc 1: 1
24. Evanghelistul **Matei** (ματ'): „Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam” (книга/ родств/а їѹ хѣв/ сѣа двѣа/ сѣа авра/м), Mt 1: 1
25. Evanghelistul **Ioan** (іѡн) cu **Prohor** (прѡр): „...”
26. Evanghelistul **Marcu** (марк): „...”

arcul de vest al naosului

27. **Învierea lui Lazăr** (въскрсеніе лазара). (jumătatea de sud)

28. **Intrarea Maicii Domnului în biserică** (въведение въ ц). (jumătatea de sud)
29. **Înger** purtând glob cu monograma lui Hristos. (centrul arcului de vest al naosului)
30. **Nașterea maicii Domnului** (рождѣство въ ду). (jumătatea de nord)
31. **Intrarea în Ierusalim**. (jumătatea de nord)

Peretele de sud al naosului

32. Medalioane cu sfinți ierarhi care mărginesc conca absidei sudice a naosului. De la est spre vest: **Sf. Mitrofan** (сѣѣ митрофан), **Sf. Varlaam** (сѣѣ варлаам), **S** (с - ?), **Sf. Ignatie** (сѣѣ егнатіе) **Sf. Theoktist** (сѣѣ теоктиста), **Sf. Ștefan** (сѣѣ стефан), **Sf. Roman** (сѣѣ романа).

În conca absidei sudice a naosului:

33. **Pogorârea Sf. Duh** (съшествіе), numită și **Cinzecimea**.

peretele de vest al naosului (registrul superior)

34. Adormirea maicii Domnului.

Peretele de nord al naosului

35. Medalioane cu sfinți ierarhi care mărginesc conca absidei nordice a naosului. De la vest spre est: **Sf. Sofronie** (сѣѣ софроніа), **Sf. Nichifor** (сѣѣ никифор), **Sf. Gheorghe** (сѣѣ геѡргіе), **Sf. Evtihie** (сѣѣ евтїхїа), **Sf. Antip** (сѣѣ антипы), **Sf. Marti[n]?** (сѣѣ марти...), **Sf. [...]ail?** (сѣѣ ...аил?).

în conca absidei nordice a naosului:

36. **Răstignirea** (распятие хѣо). Iisus Hristos (їс хѣ); prorocul Moise (прѡк моуѣї): „...” (вѣтъ/хаго/ члѣѣ/ка но/ваго/ ѡбан); Adam (адамѡ).

medalioane cu sfinți mucenici și mucenițe
de-a lungul pereților de sud, de vest și de nord ai naosului.

37. la sud, de la est spre vest: **Sf. Evgraf?** (...графа), **?**, **Sf. Mina** (сѣѣ мина), **Sf. Victor** (сѣѣ вїктора), **Sf. Vichentie** (сѣѣ викетїа), **Sf. Platon** (сѣѣ платонѣ), **Sf. Filimon** (сѣѣ филимона), **Sf. Apolonie** (сѣѣ аполонїа).

38. la vest, de la sud spre nord: **mucenițele Sf. Haritina** (сѣа харітины), **Sf. Anastasia** (сѣа наастасіа), **Sf. Varvara** (сѣа варвары), **Sf. Anastasia (sic)** (сѣа наастасіа), **?**, **Sf. Tatiana** (сѣа татіани).

39. la nord, de la vest spre est: **Sf. Achindin?** (сѣы акін...), **Sf. Achepsim** (сѣы акечима), **Sf. Galaction** (сѣы галактишна), **Sf. Onisifor** (сѣы онисіфора), **Sf. Porfirie** (сѣыи порфиріа), **Sf. Gurie** (сѣы гуріа), **Sf. Sebastian** (сѣы севастіана), **Sf. Vo[...]?** (сѣы во...).

ciclul cristologic din registrul mediu al pereților de sud, vest și nord ale naosului
perete sud

40. **Prinderea** (кого ищете съ връжист и дръкми/ исѣса наѣоран).

41. **Sărutul lui Iuda** (лѣбѣаніе лѣстісно).

42. **Iisus dus la Anna și la Caiafa** (ведѣша іѣа къ аннѣ и каиѣфѣ).

43. **Lepădarea lui Petru** (въврѣженіе птрово три).

perete vest

44. **Iisus în fața lui Pilat** (ведѣша іѣа къ аннѣ и каиѣфѣ sic).

45. **Dialogul lui Hristos cu Pilat** (въпримитворѣ · платѣ за сѣ прѣд народом).

46. **Batjocorirea lui Hristos** (поръганіе їсѣво).

47. **Iuda înapoiază arginții** (їоудѣ · повърїо срьбрыніки) și se spânzură (їоудѣ оудави).

perete nord

48. **Împărțirea veșmintelor lui Hristos:** „Împărțit-au hainele Mele loruși, și pentru cămașa Mea au aruncat sorții” (... ризи моя ... иматїсмѣ моя меташа жерѣвїе), In 19: 24, Ps. 21: 20.

49. **Purtarea învinuirii lui Hristos.** „Acesta este împăratul iudeilor” (сѣи црѣ иудєски).

50. **Drumul Crucii** (ведоша їсѣа пропѣтиє съ множество воин).

51. **Urcarea pe Cruce** (възнесоша їсѣа на крѣста на распѣтиє); pe Cruce, învinuirea: „Acesta este împăratul iudeilor” (сѣи црѣ иудєски).

52. **Iosif cere de la Pilat trupul lui Hristos** (проси иосиф тѣло їсѣво ѿт крѣста).

53. **Coborârea de pe Cruce** (сѣиѣтиє хтѣво).

54. **Plângerea și punerea în mormânt** (погріваніе хтѣво).

în nișa părții de est a peretelui de sud

55. **Sf. Ioan Botezătorul** (сѣи иѡан крѣститєл)

56. **Prorocul Ilie** (прѣрок їліє)

57. **Rugăciunea lui Hristos în Ghetsimani**

registrul inferior al naosului

pe peretele de sud (partea de est):

58. **Sf. Evstatie** (сѣи е[в]статїє).

This image shows a detail from a medieval manuscript, specifically a page from a Book of Hours. It features three standing figures, likely saints or angels, depicted in a highly stylized manner. The figures are shown from the waist up, wearing elaborate armor and robes. The central figure is flanked by two other figures, all of whom have halos and are holding long, thin objects, possibly staffs or weapons. The background consists of stylized arches and a checkered floor. The overall style is characteristic of the late 15th or early 16th century, with a focus on detailed ornamentation and a rich color palette.

61. Sf. Nestor?

absida sudică (jumătatea de vest):

64. **Sf. Damian** (сѣѣ козѣма и дамїѣан).

67. Arhanghelul Gavriil (αῖ ρ̃ ρ̃).

peretele de vest (jumătatea de sud):

68. **Tabloul votiv: Iisus Hristos tronând, Maica Domnului, Petru Rareș, doamna Elena, Iliaș, Ștefan:** „Rugăciunea robului lui Dumnezeu Ioan Petru voievod și a doamnei sale Elina și a copiilor Iliaș și Ștefan” († *молба раб божи · ѿ ѿн петро воевод и госпожд/ его еліна · и чѣдих иліаша и стѣфанъ*); pe evanghelia lui Hristos: „Eu sunt lumina lumii, cel ce îmi urmează...” (*азъ є/смь/ свѣ/тъ ми/роу хо/дѣшо/...*), In 8:12.

bolta și pereții trecerii din pronaos în naos:

69. **Sufletele dreptilor în mâna lui Dumnezeu** (zenitul bolții)
 70. **Împărtășirea sfintei Maria Egipteanca.** Sf. Zosima (сѣѣ *зосимъ*), sf. Maria Egipteanca (сѣѣ *мар...*). (peretele de sud al trecerii din pronaos în naos)
 71. **Sf. Agaton** (сѣѣ *агаѣонъ*) și **Sf. Atanasie?** (сѣѣ *настасіе*). (peretele de nord al trecerii din pronaos în naos)

peretele de vest (jumătatea de nord):

72. **Sf. Paisie** (сѣѣ пайсіе).

73. **Sfinții împărați Constantin** (сѣѣ константин) **și Elena** (сѣѣ еліна).

peretele de nord (jumătatea de vest):

74. **Sf. cuvios.**

75. **Sf. Teodosie** (сѣѣ теодосіе)

76. **Sf. cuvios.**

77. **Sf. Antonie** (сѣѣ антоніе).

absida nordică (jumătatea de vest):

78. **Sf. Mercurie** (сѣѣ меркѣріе).

79. **Sf. mucenic.**

80. **Sf. Nechifor** (сѣѣ некіфор).

sub ambrazura ferestrei de nord

81. **Sf. Ilie la pârâul Cherit.**

absida nordică (jumătatea de est):

82. **Sf. Mina** (сѣѣ мина).

83. **Sf. Govdelae** (сѣѣ говделее).

84. **Sf. Procopie** (сѣѣ прокопіе).

peretele de nord (partea de est):

85. **Iisus Hristos în slavă** (їс хрс) **cu Sf. Teodor Stratilat** (сѣѣ теодоръ стрілатъ) **și Sf. Teodor Tiron?**

83-86: intervenție de sfârșit de secol XVI

III. Camera mormintelor

1. **Maica Domnului cu Pruncul** (ⲙⲏⲣ ⲉⲩⲩ); Iisus Hristos (ⲓⲥ ⲭⲉ)
2. **Iisus Emanuel** (ⲓⲥ ⲭⲉ).
3. **Sf. Nicolae.**

4. **Deisis.**

5. Sinaxar (martie-august):

Martie: 1. Sf. Evdochia (мѣцъ марѣ ѿ сѣа еѡдохїа); 2. Sf. Teodot (ѿ сѣа теѡдѡта); 3. Sf. Eutropie, Calinic și Vasilisc (ѿ сѣа етропіе клеѡніка василеска); 4. Sf. Gherasim (ѿ сѣа герасїма); 5. Sf. Conon (ѿ сѣа конѡна); 6. Sf. 42 de mucenici (ѿ сѣа мѣ мѣчнѣ); 7. Sf. Vasilie și cei împreună cu el (ѿ сѣа васїліа иже съ им); 8. Sf. Teofilact (ѿ сѣа теѡфилакта); 9. Sf. 40 de mucenici (ѿ сѣа мѣ мѣчнѣ); 10. Sf. Condrat – recte Codrat (ѿ сѣа кондрата); 11. Sf. Sofronie (ѿ сѣа софронїа); 12. Sf. Teofan (ѿ сѣа теѡфана); 13. Sf. Nichifor (ѿ сѣа некіфора); 14. Sf. Venedict (ѿ сѣа венеѡдїтъ); 15. Sf. Agapie și cele împreună cu el (ѿ сѣа агапіа иже съ им); 16. Sf. Sabin (ѿ сѣа савїна); 17. Sf. Alexie (ѿ сѣа алеѡїа); 18. Sf. Chiril (ѿ сѣа кіріла); 19. Sf. Hrisant și Daria (ѿ сѣа хрисанѡ и дарїа); 20. Sf. Gherasim (ѿ сѣа герасїма); 21. Sf. Iacob (ѿ сѣа іаковѡ); 22. Sf. Vasilie? ; 23. Sf. Nikon? ; 24. Sf. Iacov (ѿ сѣа іаково); 25. Buna-Vestire (ѿ сѣа благовѣщенїе); 26. Soborul sf. Arhanghel Gavriil (ѿ сѣа съѡборъ арханѡгла гавріїль); 27. Sf. Matroana (ѿ сѣа матронї); 28. Sf. Ilarion (ѿ сѣа іларїонѣ); 29. Sf. Ștefan și cei împreună cu el (ѿ сѣа стефанѣ иже съ им); 30. Sf. Ioan Sinaitul (ѿ сѣа іѡанѣ); 31. Sf. Acachie (ѿ сѣа акакіе).

Aprilie: 1. Sf. Maria Egipteanca (мѣцъ апрѣ ѿ сѣа марїа егіп); 2. Sf. Tit (ѿ сѣа титѣ); 3. Sf. Nichita (ѿ сѣа нікіта); 4. Sf. Iosif (ѿ сѣа іѡсїфѣ); 5. Sf. Teodula? (ѿ сѣа теѡдѡла); 6. Sf. Eutihie (ѿ сѣа еѡтїхіа); 7. Sf. Gheorghe (ѿ сѣа геѡргїе); 8. Sf. Irodion (ѿ сѣа іродїонѣ); 9. Sf. Eupsihie (ѿ сѣа еѡψїхіа); 10. Sf. Terentie? ; 11. Sf. Antipa; 12. Sf. Zenon? ; 14. Sf. Martin? ; 15. Sf. Aristarh?; 16. Sf. Irina (ѿ сѣа іріна) ; 17. Sf. Ioan (ѿ сѣа іѡанѣ) ; 18. Sf. Sava (ѿ сѣа сава); 19. Sf. Leontie (ѿ сѣа лїѡтїе); 20. Sf. Teodor Trihina (ѿ сѣа теѡдорѣ); 21. Sf. Ianuarie (ѿ сѣа іанарїе); 22. Sf. Teodor (ѿ сѣа теѡдорѣ); 23. Sf. Gheorghe (icoană) (ѿ сѣа геѡргїе); 24. Sf. Sava? (ѿ сѣа са...); 25. Sf. M... (ѿ сѣа м...); 26. Sf. Vasile?; 27. Simeon? ; 28. Sf. Iason (ѿ сѣа іасѡн); 29. Sf. Memnon?; 30. Sf. Iacov (ѿ сѣа іакова).

Mai: 1. Sf. proroc Ieremia (мѣцъ май ѿ сѣа еріміа прѡрок); 2. Aducerea moaștelor sf. Atanasie (ѿ сѣа аѡанасїе); 3. Sf. Timotei (ѿ сѣа тїмѡѡеа); 4. Sf. Iatريان? (ѿ сѣа іатріѡани); 5. Sf. Irina (ѿ сѣа іріны); 6. Sf. Iov (ѿ сѣа іѡѡѡѡ); 7. ... (ѿ сѣа ѡсѣченѣ ѡѡ); 8. Sf. Ioan (ѿ сѣа іѡанѣ).

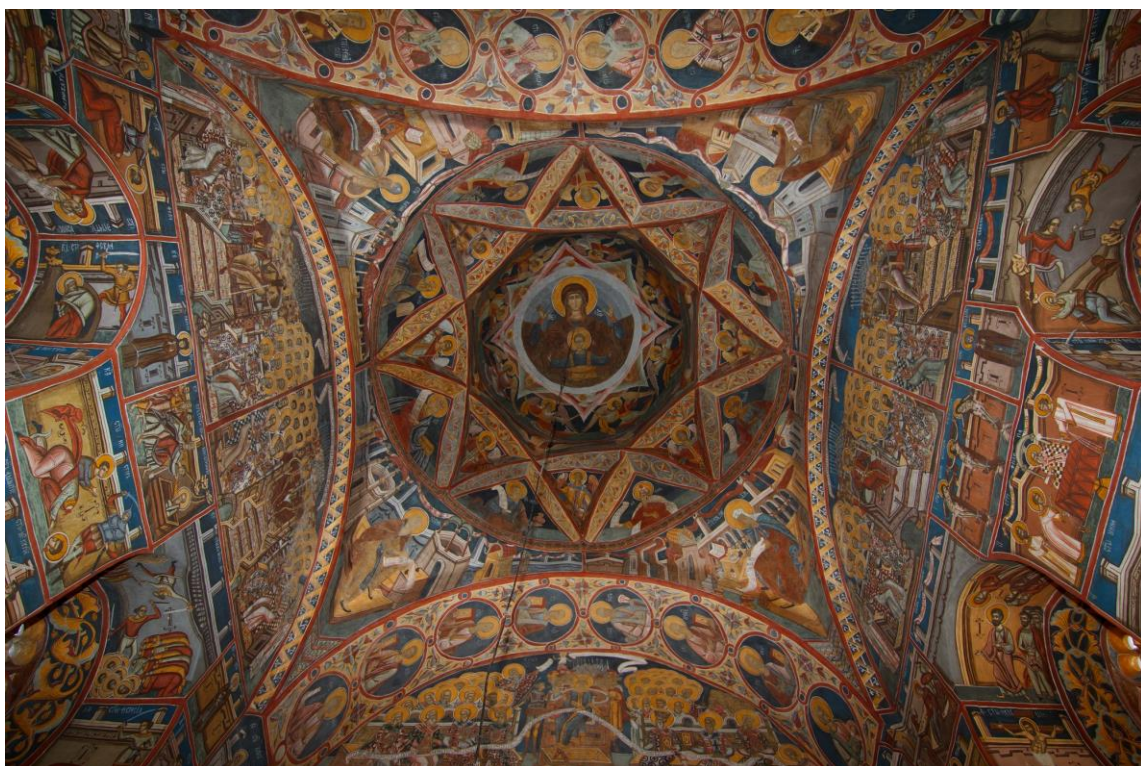
іўа); 9. Sf. Isaia (ѿ сѣы исаа); 10. Sf. Simon Zilotul?; 11. Sf. Mochie?; 12. Sf. Epifanie?; 13. Sf. Glicheria? ; 14. Sf. Isidor? ; 15. Sf. Pahomie?; 16. Sf. Teodor?; 17. Sf. Andronic (ѿ сѣы адроніка); 18. Sf. Teodot (пї сѣы теодота); 19. Sf. Patrichie și cei împreună cu el (ѿ сѣы патрікіе иже цѣ им); 20. Sf. Talaleu (к сѣы талалеи); 21. ... (ка сѣго ѡсѣченѣ бы); 22. Sf. Mihail (кѣ сѣы миѣаилѣ); 23. Sf. Simion (кѣ сѣы сімїона); 24. Cea de-a treia aflare a cinstului cap al Înainte-mergătorului Ioan (кд третїе ѡбрѣтенїе чѣстнаѣ глави прѣтч іўа); 25. Sf. Carp (кѣ сѣы карпѣ); 26. Sf. Nichita (кѣ сѣы некіты); 27. Sf. Eladie?; 28. Sf. Nichita (кї сѣы нїкіты); 29. Sf. Teodosia (кѣ сѣа теодосїа); 30. Sf. Isachie (л сѣы ісакїа); 31. Sf. Ermie (ла сѣы ерміа).

Iunie: 1. Sf. Iustin? ; 2. Sf. Nichifor? ; 3. Sf. Luchilian?; 4. Sf. Mitrofan (...трофана); 5. Sf. Dorotei?; 6. Sf. Ilarion (сѣы ларїона); 7. Sf. Teodot (сѣы теодота); 8. Sf. Teodor (сѣы теодора); 9. Sf. Chiril?; 10. Sf. Timotei? ; 11. Sf. Vartolomeu (дї сѣы вартоломоѡ sic); 12. Sf. Onufrie (вї сѣы ѡнофр...); 13. Sf. Achilina (гї сѣа ахіліны); 14. Sf. Elisei (дї сѣы елісеа); 15. Sf. Amos?; 16. Sf. Tihon?; 17. Sf. Manuil?; 18. Sf. Leontie (пї сѣы лїонтїе); 19. Sf. Iuda (ѿ сѣы іудї); 20. Sf. Metodie (к сѣы метод...); 21. Sf. Iulian (ка сѣы іюліан); 22. Sf. Eusebiu (кѣ сѣы еусевїе); 23. Sf. Agripina (кѣ сѣа агріпіна); 24. Sf. Nichita?; 25. Sf. Fevronia (...Февр...); 26. Sf. David?; 27. Sf. Samson (кѣ сѣы самсона); 28. Sf. Craion – fuziune Chir-Ioan (кї сѣы країона); 29. Sf. Petru (кѣ сѣы петрѣ); 30. Sf. Pavel (л сѣы павель).

Iulie: 1. Sf. Cosma și Damian?; 2. Sf. Iuvenalie?; 3. Sf. Iachint?; 4. Sf. Andrei?; 5. Sf. Atanasie?; 6. Sf. Sisoe?; 7. Sf. Toma?; 8. Sf. Procopie?; 9. Sf. Pangratie?; 10. Sf. Vianor?; 11. Sf. Marcian?; 12. Proclu și Ilarie (вї сѣы прокла и іларїа); 13. Sf. Ștefan (гї сѣы стефанѣ); 14. Sf. Nicodim?; 15. Sf. Chiric?; 16. Sf. Antinoghen și ucenicii (сї сѣы антїногн и ѡучнїкѣ); 17. Sf. Marina (ѿ сѣа марїны); 18. Sf. Emilian (ѿ сѣы еміліана); 19. Sf. Dia (ѿ сѣы діа); 20. Sf. Ilie?; 21. Sf. Iezechiel?; 22. Sf. Fotini?; 23. Sf. Trofim (кѣ сѣы трофїма); 24. Sf. Hristina?; 25. Sf. Eupraxia?; 26. Sf. Ermolae?; 27. Sf. Pantelimon?; 28. Sf. Prohor?; 29. Sf. Calinic (кѣ сѣы калїніка); 30. Sf. Sila și Silvan (л сѣы сіла и сілвана); 31. Sf. Evdochim (л сѣы еѡдохїма).

August: 1. Sf. Macabei (мѣцѣ а҃в҃а сѣ҃ны ꙗ҃ макавей· и о҃учїтелѣи· елѣазарь и мати соломона); 2. Sf. Ștefan?; 3. Sf. Isaac?; 4. Sf. 7 tineri din Efes?; 5. Sf. Evsignie?; 6. Schimbarea la Față (сѣ прѣвѣраженїе); 7. Sf. Dometie?; 8. Sf. Emilian?; 9. Sf. Matia?; 10. Sf. Laurențiu?; 11. Sf. Nifon?; 12. Sf. Fotie?; 13. Sf. Ipolit?; 14. Sf. Mihea?; 15. Adormirea Maicii Domnului (ѿспєнїе); 16. Sf. Abgar?; 17. Sf. Miron; 18. Sf. Flor?; 19. Sf. Andrei?; 20. Sf. Samuel?; 21. Sf. Tadeu; 22. Sf. Agatonic?; 23. Sf. Lup?; 24. Sf. Eutihie?; 25. Sf. Tit?; 26. Sf. Adrian?.

IV. Narthex

în calotă:

1. **Maica Domnului Blacherniotissa cu Pruncul Iisus**
2. **Puteri și ierarhii cerești** care înconjoară imaginea Maicii Domnului cu Pruncul Iisus
3. **Profeți:** Aaron, Solomon, ?, ?, Daniil, Ezechiel, David, Moise

în cele 4 pandantive mari ale bolții:

4. **Sfinții melozi** Cosma de Maiuma – la nord-vest, Iosif Imnograful – la nord-est, Ioan Damaschinul – la sud-est și Teofan – la sud-vest.

5. Arcul de est: **Apostoli**; spre nord: Pavel, Ioan, Luca, Toma; spre S: Petru, Matei, Marcu, ?

6. Arcul de vest: **Ierarhi**; spre nord: Vasile, Nicolae, ?, ?; spre S: Ioan Gură de Aur, Atanasie, Eutihie, ?

7. **Primul Sinod Ecumenic**; pe filacterul ținut de sfinții episcopi, primele articole ale Simbolului credinței: „Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele. Și întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toți vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut”; în fundal, Viziunea sf. Petru al Alexandriei; în prim-plan, Arie prăbușit la pământ.

8. **Al doilea Sinod Ecumenic**

9. **Al treilea Sinod Ecumenic**

10. **Al patrulea Sinod Ecumenic**

11. **Al cincilea Sinod Ecumenic**

12. **Al șaselea Sinod Ecumenic**

13. **Al șaptelea Sinod Ecumenic**

14. **Sinaxarul, lunile septembrie-februarie:**

Septembrie: 1. Cuv. Simeon stilitul; 2. Mc. Mamant; 3. Ier. Antim; 4. Ier. Vavila; 5. Dreptul Zaharia; 6. Minunea sf. Arh. Mihail la Chone; 7. Mc. Sozont?; 8. Nașterea Maicii Domnului; 9. Soborul sf. Ioachim și Ana; 10. Mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora; 11. Cuv. Teodora; 12. Mc. Autonom; 13. Mc. Corneliu sutașul; 14. Înălțarea Sf. Cruci; 15. Mc. Nichita; 16. Mc. Eufemia; 17. Mc. Pistis, Elpis, Agapi; 18. Ier. Eumenie; 19. Mc. Trofim și cei împreună cu el; 20. Mc. Eustatie?; 21. Pr. Iona; 22. Mc. Foca; 23. Zămislirea sf. Ioan Botezătorul; 24. Mc. Tecla; 25. Cuv. Eufrosina; 26. Adormirea Ap. Ioan; 27. Mc. Calistrat și cei împreună cu el; 28. Cuv. Hariton; 29. Cuv. Chiriac; 30. Ier. Grigorie al Armeniei.

Octombrie: 1. Ap. Anania; 2. Mc. Ciprian [și mc. Iustina]; 3. Ier. Dionisie; 4. Ier. Ierotei; 5. Mc. Haritina; 6. Ap. Toma; 7. Mc. Serghie și Vah?; 8. Cuv. Pelaghia; 9. Ap. Iacov?; 10. Mc. Evlampie [și mc. Evlampia]; 11. Ap. Filip; 12. Mc. Prov?; 13. Ier. Carp și mc.

Papil; 14. Mc. Nazarie, Chelsie, Protasie; 15. Ier. Lucian; 16. Mc. Longhin; 17. Pr. Osea; 18. Ap. Luca; 19. Pr. Ioil; 20. Mc. Artemie; 21. Cuv. Ilarion; 22. Ier. Averchie; 23. Ap. Iacov al ierusalimului?; 24. Mc. Areta și cei împreună cu el; 25. Mc. Marcian?; 26. Mc. Dimitrie; 27. Mc. Nestor; 28. Mc. Terentie?; 29. Mc. Anastasia; 30. Ier. Zenovie [și mc. Zenovia]; 31. Ap. Stahie?

Noiembrie: 1. Mc. Cosma și Damian; 2. Mc. Achindin, Pigasie și cei împreună cu ei; 3. Ier. Achepsima și Aitala; 4. Cuv. Ioanichie, ier. Nicandru; 5. Mc. Galaction [și mc. Epistimia?]; 6. Ier. Pavel Mărturisorul; 7. Cuv. Lazăr stilitul?; 8. Soborul sf. Arh. Mihail și Gavriil; 9. Mc. Onisifor?; 10. Mc. Orest?; 11. Mc. Mina; 12. Ier. Ioan Milostivul?; 13. Ier. Ioan Gură de Aur; 14. Ap. Filip; 15. Mc. Gurie?; 16. Ap. Matei; 17. Ier. Grigore taumaturgul; 18. Mc. Platon; 19. Pr. Avdie; 20. Ier. Proclu; 21. Intrarea Maicii Domnului în biserică; 22. Ap. Filimon?; 23. Ier. Amfilohie; 24. Ier. Clement?; 25. Mc. Ecaterina; 26. Cuv. Alipie, mc. Mercurie?; 27. Mc. Iacob Persul?; 28. Mc. Irinarh?; 29. Mc. Paramon și cei împreună cu el; 30. Sf. Andrei.

Decembrie: 1. Pr. Naum; 2. Pr. Avacum; 3. Pr. Sofonie; 4. Mc. Varvara; 5. Cuv. Sava; 6. Ier. Nicolae; 7. Ier. Ambrozie?; 8. Cuv. patapie; 9. Zămislirea maicii Domnului; 10. Mc. Mina?; 11. Cuv. Daniil și Luca cel Nou, stiliți; 12. Ier. Spiridon; 13. Mc. Eustatie, Auxentie, Evghenie, Mardarie și orest; 14. Mc. Tirs?; 15. Mc. Elefterie?; 16. Pr. Agheu; 17. Sf. trei tineri și pr. Daniil; 18. Mc. Sebastian; 19. Mc. Bonifaciu; 20. Ier. Ignatie Teoforul; 21. Mc. Iuliana; 22. Mc. Anastasia; 23. Ier. Pavel?; 24. Mc. Eugenia; 25. Nașterea Domnului; 26. Soborul Maicii Domnului (Fuga în Egipt); 27. Mc. Ștefan; 28. Cuv. Simeon din sf. Munte?; 29. Uciderea pruncilor; 30. Mc. Anisia; 31. Cuv. Melania.

Ianuarie: 1. Tăierea împrejur, Ier. Vasile cel Mare; 2. Ier. Silvestru; 3. Pr. Maleahi; 4. Mc. Teopempt și cei împreună cu el; 5. Cuv. Pavel Tebeul; 6. Botezul Domnului; 7. Soborul sf. Ioan Botezătorul; 8. Cuv. Domnica; 9. Mc. Polieuct?; 10. Ier. Grigorie de Nyssa; 11. Cuv. Teodosie cel Mare și Teodosie din Antiohia; 12. Mc. Tatiana; 13. Mc. Ermil și Stratonic?; 14. Cuv. părinți uciși în Sinai și Rait; 15. Cuv. Ioan Colibașul; 16. Cinstitele lanțuri ale ap. Petru; 17. Cuv. Antonie cel Mare; 18. Ier. Atanasie și Chiril; 19. Cuv. Macarie; 20. Cuv. Eftimie; 21. Cuv. Maxim; 22. Ap. Timotei?; 23. Ier. Clement?; 24. Cuv. Xenia?; 25. Ier. Grigorie Teologul; 26. Mc. Xenofont; 27. Aducerea moștelor sf. Ioan Gură de Aur; 28.

Cuv. Efrem Sirul; 29. Aducerea moștelor sf. Ignatie Teoforul; 30. Ier. Ipolit; 31. Mc. Chir și Ioan.

Februarie: 1. Mc. Trifon; 2. Întâmpinarea Domnului; 3. Dreptul Simeon; 4. Cuv. Isidor; 5. Mc. Agata; 6. Ier. Vucol; 7. Ier. Partenie; 8. Mc. Teodor Stratilat; 9. Mc. Nichifor; 10. Ier. Haralambie; 11. Ier. Vlasie; 12. Ier. Meletie; 13. Cuv. Martinian; 14. Cuv. Auxentie; 15. Ap. Onisim; 16. Mc. Pamfil; 17. Mc. Teodor Tiron; 18. Ier. Leon Papa; 19. Ap. Arhip; 20. Ier. Leon al Cataniei; 21. Cuv. Timotei; 22. Cuv. Atanasie; 23. Ier. Policarp al Smirnei; 24. Întâia și a doua aflare a capului sf. Ioan Botezătorul; 25. Ier. Tarasie; 26. Ier. Porfirie; 27. Cuv. Procopie; 28. Cuv. Vasile; 29. Cuv. Casian.

nișa peretelui de est al nartexului, deasupra intrării în camera mormintelor:

15. Icoana de hram: **Buna-Vestire**

registrul inferior al nartexului:

peretele de est, jumătatea de nord

16. **Apostolul Luca**

17. **Apostolul Ioan Teologul**

18. **Apostolul Petru**

19. Arhanghelul Mihail

portalul de trecere din narthex în camera mormintelor
peretele de est, jumătatea de sud

20. Arhanghelul Gavriil

21. Apostolul Pavel

22. Apostolul Marcu

23. Apostolul Matei

peretele de vest al narthexului, deasupra intrării din exonarthex:

24. Maica Domnului cu Pruncul, venerată de îngeri

V. Exonarthex, zona de est

1. Puteri cerești
2. Judecata de Apoi: Cel vechi de zile.
3. Zodiacul,
4. Iisus Hristos

5. **Maica Domnului**
6. **Ioan Botezătorul**
7. **Tribunalul apostolilor și puteri cerești**
8. **Tronul Hetimasiei și puteri cerești; Mâna lui Dumnezeu cu balanța**
9. **Adam**
10. **Eva**
11. **Proroci**
12. **Ierarhi**
13. **Drepti**
14. **Cuvioși**
15. **Mucenițe**
16. **Cuvioase**
17. **Ap. Pavel** (pe fața estică a pilastrului nord-vestic, în registrul corespunzător celui al cetelor de sfinți)
18. **Pr. Moise**, pe filacter: „Acesta este Mesia despre care prorocii...”
19. **Evreii, „Irod”**
20. **Turcii**
21. **Latinii**
22. **Armenii**
23. **„Etiopienii”** (pe fața estică a pilastrului sud-vestic, în registrul corespunzător celui al neamurilor)
24. **Raiul**
25. **Păcătoșii trași spre chinuri, Râul de foc, Gheena**
26. **Îngerii cu trâmbițe, ridicarea morților din morminte, animalele înapoind trupurile mâncate, alegoria pământului, alegoria mării**
27. **Chinurile iadului**
28. **Maica Domnului cu Prucul**
29. **Pr. Solomon**: „Multe fecioare s-au arătat vrednice...”

VI. Exonarthex, pilaștii (fără fețele dinspre exterior) și intradosurile arcelor

1. Cuv. Timotei
2. Cuv. Vucol
3. Cuv. neidentificat
4. Cuv Isidor
5. Cuv. neidentificat
6. Cuv. neidentificat
7. Cuv. neidentificat
8. Cuv. Patapie
9. Cuv. Simon
10. Cuv. neidentificat
11. Cuv. Eutihie
12. Cuv. Teodor
13. Cuv. Nichita
14. Cuv. Isachie
15. Cuv. Pahomie
16. Cuv. Visarion
17. Cuv. neidentificat
18. Cuv. neidentificat
19. Cuv. neidentificat
20. Cuv. neidentificat
21. Arhanghelul Mihail
22. Viziunea sf. Constantin cel Mare „Îngerul îl învață pe sf. Constantin”
23. Pocăința lui David
24. Minunea din Chone
25. Arhanghelul îl oprește pe Valaam
26. Cei trei tineri în cuptor
27. Lupta cu diavolul pentru trupul lui Moise
28. Filoxenia lui Avraam
29. Viziunea sf. Constantin cel Mare „Arătarea Crucii”
30. Viziunea lui Iisus Navi
31. Lâna lui Ghedeon

- 32. Soborul sf. Arhangheli
- 33. Înfrângerea armatei asiriene
- 34. Minunea arhanghelului Mihail la muntele Athos
- 35. Arhanghelul Gavriil?
- 36. Nașterea sf. Nicolae
- 37. Sf. Nicolae dat la învățătură
- 38. Sf. Nicolae hirotonit preot
- 39. Sf. Nicolae hirotonit episcop
- 40. Sf. Nicolae taie copacul în care sălășluiau demoni
- 41. Sf. Nicolae izbăvește corabia de furtună
- 42. Adormirea sf. Nicolae
- 43. Sf. Nicolae oprește execuția celor trei bărbați
- 44. ?
- 45. Sf. Nicolae se arată în vis lui Constantin?
- 46. Sf. Nicolae primește darurile celor trei conducători de oaste
- 47. ?
- 48. Sf. Nicolae îl miluiește pe tatăl celor trei fete sărace
- 49. ?
- 50. Sf. Nicolae vindecă o tânără fată
- 51. ?
- 52. Sfinți cuvioși

VII. Jumătatea de est a fațadei

1. **Cinul** (altă denumire: **Rugăciunea tuturor sfinților**) compus din 5 registre

VIII. Fațada de sud

1. Acatistul Bunei-Vestiri
2. Asediul Constantinopolului
3. Rugul aprins
4. Mielul lui Dumnezeu cu puteri cerești
5. Sf. Gheorghe
6. Sf. Dimitrie
7. Sf. Mercurie
8. Lupta sf. Nestor cu Lie
9. Pisania sculptată

IX. Fațada de nord

1. Ciclul Vieții Maicii Domnului
2. Predicile sfinților Apostoli
3. Viața Sf. Antonie cel Mare
4. Tronul Hetimasiei cu puteri cerești
5. Vămile cerești

X. Fațada de vest

1. Geneza, secvența 1
2. Geneza, secvența 2
3. Geneza, facerea lui Adam
4. Geneza, facerea Evei
5. Adam pune nume animalelor
6. Ispitirea părinților

- 7. Dumnezeu ăi muștră pe Adam și pe Eva**
- 8. Izgonirea din Rai**
- 9. Scenă pierdută**
- 10. Adam scrie zapisul**
- 11. Jertfa lui Abel și Cain**
- 12. Cain îl ucide pe Abel**
- 13. Scenă pierdută**
- 14. Scene neidentificate (din Facere?)**